

Lesbrief

Kleuters

Lesbrief: Spuit Elf wordt brandweerolifant
Schrijver en tekenaar: Harmen van Straaten
Thema: brand, de brandweer, helden
Doelgroep: kleuters

Introductie

- Jullie gaan het prentenboek *Spuit Elf wordt brandweerolifant* lezen. Dit boek is geschreven én getekend door Harmen van Straaten. Laat het omslag zien en stel een paar vragen.
- *Waar denken de kleuters dat het verhaal over gaat? Wat zie je op de voorkant van het boek?*
Het verhaal gaat over de kleine olifant Spuit Elf. Je ziet hem op het boek naast een ouderwetse brandweerauto staan. Hij draagt een brandweerpak en is een brand aan het blussen. Achter hem staat een huis in de brand. En ook zie je heel veel rook!
- Spuit Elf is een brandweerolifant. *Waarom is dat een handig beroep voor een olifant?*
Daar kunnen de kleuters vast meteen antwoord op geven. Die slurf is natuurlijk superhandig! Daar kun je een brand mee blussen.
- *Waar moet je goed in zijn als je bij de brandweer werkt?* Daar zijn de meest uiteenlopende antwoorden op te bedenken. Enkele voorbeelden: je moet dapper zijn, je moet rustig blijven als het spannend is, je moet een brandweerauto kunnen besturen, goed met mensen kunnen praten, je moet samenwerken leuk vinden, je moet snel na kunnen denken en je moet snel wakker kunnen worden als er midden in de nacht een brand is.

Tips voor tijdens het voorlezen

- Lees het verhaal rustig en met aandacht voor. Sta stil bij de prenten en stel af en toe een vraag over wat er op de platen te zien is. Op de eerste plaat kun je bijvoorbeeld samen de tien bedjes tellen, op de tweede plaat vraag je wie weet waarvoor 'de paal' wordt gebruikt en op de derde plaat bestudeer je samen eens hoe zo'n brandweerauto eruitziet. Vraag bijvoorbeeld welke kleur brandweerauto's hebben en of dat in het echt ook zo is. *Waarom zijn ze eigenlijk rood?* Dan vallen ze goed op! *Zie je ook een ladder?* *Waarom is een ladder belangrijk?* *Hoe klinkt de sirene van een brandweerauto?* *Heb je die wel eens in het echt gehoord?*
- In het verhaal vind je ook liedjes. Deze zijn cursief afgedrukt. Je kunt de liedjes zelf op een bestaande melodie zetten of ze voordragen als een versje. Het is leuk om gedurende de week één van de versjes aan de kleuters te leren. Dit doe je door ze vaak te herhalen, de kleuters zullen vanzelf het versje mee gaan opzeggen. Laat af en toe een rijmwoord weg en laat de kleuters de zinnen afmaken. Je kunt er zelfs passende bewegingen bij verzinnen.

Na het lezen

- Het boek is uit! Neem nu de tijd om het verhaal na te bespreken. Vraag aan de kleuters wie Spuit Elf een goede brandweertolifant vindt. Als ze dat vinden mogen ze gaan staan. Kunnen ze uitleggen waarom ze dat wel of niet vinden? (Spuit Elf versliep zich. Ook durfde hij eerst niet langs de paal te glijden, was hij zijn helm kwijt of zat hij met een boek op de wc. Maar nu redde hij wel mooi de brandweerkazerne!).
- Merk even op dat je door veel te oefenen en te proberen, je veel kunt leren. Hoe meer je oefent, hoe beter je wordt. Niet alles hoeft in één keer te lukken.
- Vraag wie er later ook brandweerman of brandweervrouw wil worden. De kleuters mogen hun vinger opsteken. Tel samen de vingers.

Brand, brandveiligheid én de brandweer

- **Weet je hoe brand kan ontstaan?** In dit verhaal waren de brandweermannen de fluitketel die op het vuur stond, helemaal vergeten. Dat gebeurt soms in het echt ook! Bijvoorbeeld: een kaarsje dat omvalt, een verjaardagsslinger die tegen een heet apparaat komt, als je pannenkoeken aan het bakken bent en je loopt zomaar de deur uit, je let niet goed op het vuur van de barbecue of de stekker van de waterkoker brandt door.
- **Wat moet je doen als er brand is?** Waarschuw je ouders en ga zo snel mogelijk naar buiten! Een klein brandje kun je ook met water blussen.
- **Zit jouw mama of papa ook bij de brandweer?** Dan heb je een stoere vader of moeder! In Nederland is de vrijwillige brandweer heel belangrijk. Dat zijn mensen die naast hun gewone baan, ze zijn bijvoorbeeld juf, bakker of dokter, óók bij de brandweer werken.
- Vertel nog een paar interessante weetjes over de brandweer:
Wist je dat ... het bijna 8 minuten duurt voordat de brandweer bij een brand is? (Zet maar eens een wekkertje in de klas. Dan kunnen de kleuters een beetje voelen hoe lang dat duurt.)
Wist je dat in sommige steden brandweermensen echt op de kazerne slapen?
Wist je dat de brandweer heel veel oefeningen doet om fit te blijven?
Wist je dat de brandweer mensen én dieren redt?
Wist je dat de brandweer ook helpt bij ongelukken op het water?

Doe-opdrachten

1. De kleuters maken een tekening met zichzelf als brandweerman of brandweervrouw. Zij zijn de grote held in deze tekening! Selecteer van te voren de kleuren: laat ze bijvoorbeeld alleen met de kleuren rood, oranje, zwart en blauw werken.
2. Oefen de vluchtroute. Als er rook is kun je soms haast niets zien! Een paar kleuters mogen om de beurt even ervaren hoe dat voelt. Ze krijgen een blinddoek op en gaan op zoek naar de deur. Dat is moeilijker dan je denkt! Laat eventueel een maatje (zonder blinddoek) meelopen.
3. Doe op het schoolplein een paar brandweeroefeningen. Laat de kleuters door de zandbak kruipen, zogenaamd onder de rook door. Daarna doe je een brandweerwagen-race. Alle kleuters rennen naar de overkant van het plein en roepen ondertussen heel hard: **ta-tu-ta-tu**. Als laatste klimmen ze in een klimrek, dat zogenaamd een brandend gebouw is. Met een gevonden stok blussen ze de brand.

